

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	3	9
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 1st Sem.
(2122)

SOCIOLOGY (In all Mediums)

Paper : Fundamentals of Sociology

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

I. Attempt any nine of the following :

- (i) Human society
- (ii) Cultural lag
- (iii) Primary group
- (iv) Assimilation
- (v) Looking glass self
- (vi) Social control
- (vii) Role of media in socialization
- (viii) Sociology and Psychology
- (ix) Conceptual meaning of sociology
- (x) Ingroup and outgroup
- (xi) Objectivity
- (xii) Culture and Civilization.

9×2=18

UNIT—I

II. Define Sociology. Explain the nature of Sociology as a discipline.

18

III. Discuss the relationship of Sociology with History in detail. 18

UNIT—II

- IV. What do you understand by social groups ? Classify all social groups with examples. 18
- V. Define society. Discuss the various features of society in detail. 18

UNIT—III

- VI. What is culture ? Discuss its features in detail. 18
- VII. Discuss the process of Assimilation. 18

UNIT—IV

- VIII. What is Socialization ? Discuss the different agencies of socialization. 18
- IX. What do you mean by social control ? Discuss its formal and informal agencies. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पांच प्रश्न करें, साथ ही प्रश्न नं. I अनिवार्य है और प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

I. निम्नलिखित में से कोई नौ प्रश्न करें :

- (i) मानव समाज
- (ii) सांस्कृतिक पिछड़ापन
- (iii) प्रारंभिक समूह
- (iv) सात्मीकरण/समीकरण
- (v) आत्मदर्शी शीशा
- (vi) सामाजिक नियंत्रण
- (vii) मीडिया की समाजीकरण में भूमिका
- (viii) समाजशास्त्र और मनोविज्ञान
- (ix) समाजशास्त्र का शाब्दिक अर्थ

(x) अंतःसमूह और बाह्य समूह

(xi) वस्तुनिष्ठ

(xii) संस्कृति और सभ्यता।

9×2=18

यूनिट-I

II. समाजशास्त्र की परिभाषा लिखिए। एक विषय के रूप में समाजशास्त्र की प्रकृति की व्याख्या कीजिए। 18

III. समाजशास्त्र का इतिहास के साथ संबंध स्पष्ट करें। 18

यूनिट-II

IV. सामाजिक समूहों से आप क्या समझते हैं ? सामाजिक समूहों का वर्गीकरण उदाहरणों सहित करें। 18

V. समाज को परिभाषित करें। समाज की विभिन्न विशेषताओं का विस्तार में वर्णन करें। 18

यूनिट-III

VI. संस्कृति क्या है ? इसकी विशेषताओं का वर्णन कीजिए। 18

VII. सात्मीकरण/समीकरण की प्रक्रिया का वर्णन करें। 18

यूनिट-IV

VIII. समाजीकरण क्या है ? समाजीकरण की विभिन्न एजेंसियों का वर्णन करें। 18

IX. सामाजिक नियंत्रण से आपका क्या भाव है ? सामाजिक नियंत्रण की अपौचारिक और अनौपचारिक एजेंसियों का वर्णन करें। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ (I-IV) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ I ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

I. ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

(i) ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ

(ii) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਿਛੜਾਪਨ

(iii) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ (ਮੁੱਢਲੇ) ਸਮੂਹ

(iv) ਸਾਤਮੀਕਰਨ

- (v) ਆਤਮਦਰਸੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ
- (vi) ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ
- (vii) ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ
- (viii) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ
- (ix) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ
- (x) ਅੰਤਰੀ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਮੂਹ
- (xi) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠਾ
- (xii) ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ (ਸਰੂਪ) ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
- III. ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਕਰੋ। 18
- V. ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
- VII. ਸਾਤਮੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
- IX. ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18